

ΥΨΗΛΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΛΛΑ ΧΑΜΗΛΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Η έντονη πίστη στην αξία της μάθησης και η επιτακτική ανάγκη απόκτησης δεξιοτήτων δεν αρκούν ως κίνητρα για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση

Οι δημογραφικές τάσεις και οι τεχνολογικές εξελίξεις αυξάνουν την ανάγκη μάθησης και προσαρμογής των ενηλίκων στις μεταβαλλόμενες θέσεις και συνθήκες εργασίας. Παρά το γεγονός αυτό, τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ σημειώνουν σταθερά χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά τις προσπάθειές τους να επιτύχουν το επιδιωκόμενο ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση.

Το 2010, η ΕΕ έθεσε ως στόχο το 15% όσον αφορά το ποσοστό των ενηλίκων που θα συμμετείχαν στη δια βίου μάθηση έως το 2020 ⁽¹⁾. Ελάχιστα κράτη μέλη πέτυχαν αυτόν τον στόχο, καθώς ο μέσος όρος στην ΕΕ το 2019 ήταν 11,8%. Το 2020 μειώθηκε σε 9,2%, κυρίως λόγω της πανδημίας COVID-19.

Για να γίνουν καλύτερα κατανοητά αυτά τα στοιχεία, το Cedefop πραγματοποίησε το 2019 μια πανευρωπαϊκή δημοσκόπηση σχετικά με την εκπαίδευση των ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΕΕΚ).

Από τα συμπεράσματα προέκυψε ότι οι ενήλικες κάθε ηλικίας, ανεξαρτήτως επαγγέλματος και προσόντων, αναγνωρίζουν την ανάγκη απόκτησης νέων δεξιοτήτων. Ωστόσο, η ανάγκη αυτή δεν φαίνεται να αποτελεί επαρκές κίνητρο για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στα επιθυμητά επίπεδα. Η αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων ενδεχομένως να απαιτεί νέες προσεγγίσεις πολιτικής, οι οποίες θα επικεντρώνονται περισσότερο στον εκπαιδευόμενο.

ΘΕΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η έρευνα του Cedefop μέτρησε επίσης το ποσοστό συμμετοχής σε οργανωμένες δραστηριότητες μάθησης για σκοπούς εργασίας, τους τελευταίους

12 μήνες πριν από την έρευνα. Μεταξύ αυτών καλύπτονται οι μαθησιακές δραστηριότητες που έχουν ως στόχο τη βελτίωση των γνώσεων ή των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εργασία και στις οποίες θα μπορούσαν να συμμετάσχουν ενήλικες που εργάζονται ήδη ή αναζητούν εργασία.

Παρότι τα δεδομένα δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα, τα συμπεράσματα της έρευνας του Cedefop είναι παρόμοια με εκείνα της τελευταίας έρευνας για την εκπαίδευση των ενηλίκων (AES), η οποία διενεργήθηκε το 2016. Και στις δύο έρευνες καταγράφεται ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων σε δραστηριότητες μάθησης τους τελευταίους 12 μήνες που αντιστοιχεί περίπου στο 38%.

Το ποσοστό αυτό υπολείπεται σημαντικά του νέου στόχου της ΕΕ για το 2025 ⁽²⁾, σύμφωνα με τον οποίο το 50% των ενηλίκων θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε καθορισμένες δραστηριότητες τυπικής και μη τυπικής μάθησης τους τελευταίους 12 μήνες (Πίνακας 1). Η μη τυπική μάθηση είναι η μάθηση που είναι σκόπιμη από την οπτική του εργοδότη, αλλά δεν ορίζεται με βάση καθορισμένο πρόγραμμα διδασκαλίας, χρονική διάρκεια ή τοποθεσία. Κατά κανόνα, για τη μη τυπική μάθηση δεν παρέχεται πιστοποίηση.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Για να γίνει κατανοητή η αντίληψη του κόσμου σχετικά με την εκπαίδευση των ενηλίκων και τη ΣΕΕΚ, στο πλαίσιο της δημοσκόπησης του Cedefop πραγματοποιήθηκαν 40 466 τηλεφωνικές συνεντεύξεις με ενήλικες ηλικίας 25 ετών και άνω, οι οποίοι ζουν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽³⁾, την Ισλανδία και τη Νορβηγία. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν από τον Μάιο έως τον Ιούλιο του 2019.

Σύμφωνα με τον ορισμό της έρευνας, η εκπαίδευση ενηλίκων και η ΣΕΕΚ περιλαμβάνουν «κάθε μαθησιακή δραστηριότητα στην οποία επιδίδονται ενήλικες,

⁽¹⁾ Ο δείκτης μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25 έως 64 ετών που δήλωσαν ότι είχαν λάβει τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση τις τελευταίες 4 εβδομάδες πριν από την έρευνα (αριθμητής). Βασίζεται στην [έρευνα για το εργατικό δυναμικό στην ΕΕ](#).

⁽²⁾ Βλ. [Ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων](#).

⁽³⁾ Τα δεδομένα περιλαμβάνουν το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο ήταν κράτος μέλος κατά τον χρόνο διεξαγωγής της έρευνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ, ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ 2016 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ CEDEFOP

	Στόχοι για το 2025	Τρέχον επίπεδο (έρευνα AES τελευταίου διαθέσιμου έτους)	Δημοσκόπηση του Cedefop
	Συμμετοχή σε τυπική και μη τυπική μάθηση ηλικίας 25-64 ετών	Συμμετοχή σε τυπική και μη τυπική μάθηση ηλικίας 25-64 ετών	Συμμετοχή σε οργανωμένες δραστηριότητες μάθησης για σκοπούς εργασίας ηλικίας 25+
Συμμετοχή ενηλίκων σε μαθησιακές δραστηριότητες τους τελευταίους 12 μήνες	50%	38% (2016)	38% (2019)
Συμμετοχή ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης σε μαθησιακές δραστηριότητες τους τελευταίους 12 μήνες	30%	18% (2016)	17% (2019)

Σημείωση: Τα συμπεράσματα της έρευνας AES και της έρευνας του Cedefop δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα. Οι ορισμοί της εκπαίδευσης ενηλίκων και οι χώρες που καλύπτονται διαφέρουν στις δύο έρευνες.

Πηγή: Cedefop.

εργαζόμενοι ή μη, με σκοπό να αναβαθμίσουν τις γνώσεις ή τις δεξιότητές τους». «Γνώμη» είναι η αντίληψη σχετικά με την αξία της εκπαίδευσης των ενηλίκων και της ΣΕΕΚ για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων για τα άτομα, την κοινωνία και την οικονομία και για τις χώρες. Τα επιθυμητά αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται σε δύο τόμους. Ο πρώτος τόμος εξετάζει τις αντιλήψεις στα κράτη μέλη και ο δεύτερος τον βαθμό στον οποίο οι απόψεις σχετικά με την εκπαίδευση των ενηλίκων και τη ΣΕΕΚ επηρεάζονται από δημογραφικούς και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες.

Η έρευνα του Cedefop δείχνει σαφώς ότι το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής δεν οφείλεται στην αρνητική στάση των ενηλίκων απέναντι στην εκπαίδευση ενηλίκων και τη ΣΕΕΚ. Αντίθετα, επιβεβαιώνει το γεγονός ότι οι άνδρες και οι γυναίκες κάθε ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου, είτε είναι άνεργοι είτε ασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα, ανεξαρτήτως επιπέδου δεξιοτήτων, θεωρούν ότι η εκπαίδευση ενηλίκων και η ΣΕΕΚ αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την εύρεση εργασίας και την επαγγελματική εξέλιξη. Περιμένουν επίσης ότι η εκπαίδευση ενηλίκων και η ΣΕΕΚ θα αποκτήσουν μεγαλύτερη σημασία στο μέλλον, ενώ πιστεύουν ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη προτεραιότητα σε σχετικές επενδύσεις. Οι ενήλικες ηλικίας 65 ετών και άνω και οι συνταξιούχοι έχουν εξίσου θετική στάση όσον αφορά την εκπαίδευση ενηλίκων και τη ΣΕΕΚ σε σύγκριση με τον ενήλικο ενεργό πληθυσμό, ο

ο οποίος ορίζεται ως οι ενήλικες ηλικίας 25 έως 64 ετών.

Οι ενήλικες πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλές ευκαιρίες μάθησης. Επικροτούν επίσης τα μέτρα που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στη μάθηση, όπως οικονομικά κίνητρα, στήριξη στη φροντίδα των παιδιών και ευέλικτο ωράριο εργασίας. Ωστόσο, παρά τη θετική τους στάση και παρά τις ευκαιρίες και τη στήριξη που έχουν, ο κύριος λόγος για τον οποίο οι ενήλικες αναφέρουν ότι δεν συμμετέχουν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων και ΣΕΕΚ είναι επειδή δεν θεωρούν ότι υπάρχει προσωπική ανάγκη.

ΕΛΛΙΠΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Από τα συμπεράσματα της έρευνας του Cedefop προκύπτει ότι υπάρχει έλλειμμα δεξιοτήτων (Πίνακας 2). Το ποσοστό συμμετοχής σε οργανωμένες δραστηριότητες μάθησης για σκοπούς εργασίας είναι υψηλότερο στις ομάδες μικρότερης ηλικίας του ενεργού πληθυσμού. Η έρευνα διαπίστωσε ότι το 57% των ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών είτε συμμετείχε σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά τη διάρκεια της έρευνας είτε είχε συμμετάσχει τους τελευταίους 12 μήνες, σε σύγκριση με το 33% των ατόμων ηλικίας 55 έως 64 ετών. Παρά τις σημαντικές διαφορές που παρατηρούνται όσον αφορά τη συμμετοχή σε μαθησιακές δραστηριότητες σε ορισμένες ηλικιακές ομάδες, περίπου το 88% όλων των ηλικιακών ομάδων του ενεργού πληθυσμού δηλώνει ότι θα πρέπει να επικαιροποιεί διαρκώς τις δεξιότητές του ώστε να μπορεί να επιτελέσει την εργασία του.

Το ποσοστό συμμετοχής σε μαθησιακές δραστη-

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ· % ΑΝΑ ΦΥΛΟ, ΗΛΙΚΙΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (ΕΕ ΤΩΝ 28, ΙΣΛΑΝΔΙΑ ΚΑΙ ΝΟΡΒΗΓΙΑ)

	Συμμετοχή σε οργανωμένες μαθησιακές δραστηριότητες για σκοπούς εργασίας		Για την εργασία σας πρέπει να επικαιροποιείτε διαρκώς τις δεξιότητές σας	Για να εκτελείτε την εργασία σας στο απαιτούμενο επίπεδο σας λείπουν...	
	Ναι, κατά τη χρονική στιγμή της έρευνας	Το τελευταίο έτος		...τεχνικές δεξιότητες	...γενικές δεξιότητες
ΕΕ των 28	16	22	88	28	23
Φύλο					
Άνδρες	16	23	88	29	25
Γυναίκες	15	21	87	28	22
Ηλικία					
25-34	25	32	88	28	22
35-44	21	33	89	29	24
45-54	21	28	87	29	24
55-64	13	20	89	27	24
65-74	5	5	88	29	27
75+	2	2	80	35	27
Μεταναστευτικό υπόβαθρο (γονείς γεννημένοι στο εξωτερικό)					
Και οι δύο	18	24	88	37	33
Και οι δύο	15	21	88	29	24
Κανένας	15	22	88	27	23
Επίπεδο εκπαίδευσης					
Χαμηλό	6	11	78	35	32
Μεσαίο	13	19	85	28	25
Υψηλό	23	29	92	28	20
Καθεστώς απασχόλησης					
Εργαζόμενοι	24	34	88	28	23
Συνταξιούχοι	3	4	Μόνο εργαζόμενοι ενήλικες απάντησαν σε αυτή την ερώτηση		
Φοιτητές	18	21			
Άτομα που ασχολούνται με τη φροντίδα του σπιτιού	5	6			
Άνεργοι που αναζητούν εργασία	12	13			
Άνεργοι που δεν αναζητούν εργασία	5	4			
Τρέχουσα απασχόληση					
Διευθυντικά στελέχη	25	34	91	30	22
Επαγγελματίες	31	41	94	26	20
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	26	38	93	27	23
Υπάλληλοι γραφείου	24	34	86	26	20
Εργαζόμενοι στον τομέα παροχής υπηρεσιών και εργαζόμενοι στον τομέα των πωλήσεων	21	31	83	31	26
Ειδικευμένοι γεωργοί, δασοκόμοι και αλιείς	10	30	84	38	36

	Συμμετοχή σε οργανωμένες μαθησιακές δραστηριότητες για σκοπούς εργασίας		Για την εργασία σας πρέπει να επικαιροποιείτε διαρκώς τις δεξιότητές σας	Για να εκτελείτε την εργασία σας στο απαιτούμενο επίπεδο σας λείπουν...	
	Ναι, κατά τη χρονική στιγμή της έρευνας	Το τελευταίο έτος		...τεχνικές δεξιότητες	...γενικές δεξιότητες
Τρέχουσα απασχόληση					
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	16	23	84	33	29
Χειριστές εγκαταστάσεων και μηχανών και συναρμολογητές	13	26	78	27	26
Ανειδίκευτοι εργάτες	10	17	64	31	35
Επαγγέλματα ενόπλων δυνάμεων	30	43	87	6	17
Άλλο	22	36	88	36	34

Πηγή: Cedefop opinion survey on adult learning and CVET [Έρευνα κοινής γνώμης του Cedefop σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση].

ριότητες είναι πολύ υψηλότερο στα άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου (52%) σε σύγκριση με τα άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (17%). Παρότι ενδεχομένως να είναι αναμενόμενο ότι το 92% των ατόμων υψηλού μορφωτικού επιπέδου δηλώνει ότι η εργασία του απαιτεί τη διαρκή επικαιροποίηση των δεξιοτήτων του, είναι ίσως λιγότερο αναμενόμενο να δηλώνει το ίδιο το 78% των ατόμων χαμηλού μορφωτικού επιπέδου.

Υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο ποσοστό συμμετοχής σε μαθησιακές δραστηριότητες ανάλογα με το επάγγελμα, το οποίο κυμαίνεται από 72% για τους επαγγελματίες έως 27% για τους ανειδίκευτους εργάτες. Προκαλεί ιδιαίτερη έκπληξη το υψηλό ποσοστό (64%) των ανειδίκευτων εργατών που δηλώνουν ότι η εργασία τους απαιτεί διαρκή επικαιροποίηση των δεξιοτήτων τους. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό, καθώς παραδοσιακά οι εργαζόμενοι σε στοιχειώδη επαγγέλματα, όπως οι φύλακες ασφαλείας ή ορισμένοι φροντιστές, θεωρούνται ανειδίκευτοι.

Σε όλες τις ηλικιακές ομάδες του ενεργού πληθυσμού, περίπου το 28% δηλώνει ότι του λείπουν τεχνικές δεξιότητες, ενώ το 23% δηλώνει ότι του λείπουν γενικές δεξιότητες. Οι τεχνικές δεξιότητες είναι εκείνες που σχετίζονται ειδικότερα με τη θέση εργασίας ή το επάγγελμά τους, ενώ οι γενικές ή οριζόντιες δεξιότητες, όπως η επικοινωνία, χρησιμοποιούνται σε πολλά επαγγέλματα. Οι άνδρες είναι πιο πιθανό να αναφέρουν ότι τους λείπουν γενικές δεξιότητες.

Αυτά τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν ότι η αλλαγή του εργασιακού ρόλου δεν περιορίζεται σε ορισμένες ηλικιακές ομάδες ή επαγγέλματα. Δείχνουν επίσης ότι οι ενήλικες που έχουν τις λιγότερες πιθανότητες να συμμετάσχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων

και στη ΣΕΕΚ —όπως οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, οι εργαζόμενοι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου ή οι ανειδίκευτοι εργάτες— έχουν επίσης τις περισσότερες πιθανότητες να στερούνται των γενικών και τεχνικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για να ασκήσουν τα εργασιακά τους καθήκοντα.

ΟΧΙ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΙΚΟΝΑΣ, ΑΛΛΑ ΛΟΓΩ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΝ

Η έρευνα του Cedefop επιβεβαιώνει τη θετική στάση των ενηλίκων απέναντι στην εκπαίδευση των ενηλίκων και τη ΣΕΕΚ. Δείχνει επίσης ότι δεν συμμετέχουν αρκετοί ενήλικες σε δραστηριότητες μάθησης και ΣΕΕΚ, παρότι σημαντικό ποσοστό του ενήλικου ενεργού πληθυσμού, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, μορφωτικού επιπέδου ή επαγγέλματος, έχει έλλειψη ορισμένων δεξιοτήτων. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η ανάγκη βελτίωσης των δεξιοτήτων δεν αποτελεί πάντα επαρκές κίνητρο για τη συμμετοχή των ενηλίκων σε δραστηριότητες μάθησης και ΣΕΕΚ.

Το κίνητρο για μια ενέργεια συχνά συνδέεται με κάποια μορφή ανταμοιβής ή οφέλους. Κάθε απόφαση συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων και ΣΕΕΚ εξαρτάται εν μέρει από το πόσο πιθανό είναι ο συμμετέχων να συνειδητοποιήσει τα επιθυμητά οφέλη και πόσο σύντομα. Για παράδειγμα, πολλοί νέοι αναβάλλουν την είσοδό τους στην αγορά εργασίας για να ακολουθήσουν σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς πιστεύουν ότι μακροπρόθεσμα, θα έχουν καλύτερη δουλειά και υψηλότερες αποδοχές.

Η απόλαυση των οφελών που παρέχει η εκπαίδευση ενηλίκων και η ΣΕΕΚ στο πλαίσιο της απασχόλησης, όπως μια προαγωγή, μια νέα θέση εργασίας, ή

αύξηση των αποδοχών, συνήθως δεν εξαρτάται από τους συμμετέχοντες, αλλά από τους εργοδότες. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων και ΣΕΕΚ συχνά αφορά πιθανά, όχι εγγυημένα οφέλη. Κατά συνέπεια, η συμμετοχή εξαρτάται από τις ατομικές περιστάσεις του καθενός και όχι από χαρακτηριστικά όπως το φύλο και η ηλικία.

Σύμφωνα με τον **ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**, η ευρωπαϊκή πολιτική για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση έχει ως στόχο να βοηθήσει τους ανθρώπους να διαχειριστούν τη μετάβαση στην αγορά εργασίας. Αυτή η μετάβαση συμβαίνει από και προς την εργασία, για παράδειγμα, από την εκπαίδευση στην εργασία, ή από την ανεργία ή την αεργία στην κατάρτιση ή την απόκτηση νέας θέσης εργασίας.

Οι μεταβάσεις μπορούν να συμβούν και στο πλαίσιο της εργασίας, για παράδειγμα με τη μορφή νέων καθηκόντων, επαγγελματικής ανέλιξης, ή αλλαγής τοποθεσίας. Οι μεταβάσεις αυτές είναι μοναδικές για κάθε άτομο, όπως και οι ανάγκες του για μάθηση και υποστήριξη.

Η πολιτική για την ΕΕΚ τείνει να αναπτύσσεται με σκοπό την ανταπόκριση στις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, συνήθως εκείνων που πλήττονται από υψηλά ποσοστά ανεργίας. Όμως η κάθε μετάβαση έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Λόγω της συνεχιζόμενης ψηφιοποίησης και της πράσινης μετάβασης των οικονομιών της Ευρώπης, προβλέπεται ότι τα άτομα θα αντιμετωπίσουν περισσότερες μεταβάσεις κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Ως εκ τούτου, η ενθάρρυνση της συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων και ΣΕΕΚ συνεπάγεται την ανάπτυξη μιας προσέγγισης της ΕΕΚ η οποία θα επικεντρώνεται περισσότερο στον εκπαιδευόμενο.

Οι ατομικοί λογαριασμοί μάθησης αποτελούν ένα βήμα προς την κατεύθυνση μιας προσέγγισης που θα επικεντρώνεται περισσότερο στον εκπαιδευόμενο. Αυτά τα εικονικά «πορτοφόλια» θα δώσουν σε κάθε άτομο που βρίσκεται σε ηλικία εργασίας τη δυνατότητα να κερδίζει «δικαιώματα», τα οποία απονέμει το κράτος και ο εργοδότης, και να τα «χρησιμοποιεί» σε δραστηριότητες μάθησης και κατάρτισης.

Ωστόσο, η έρευνα του Cedefop δείχνει ότι η οικονομική στήριξη, παρότι είναι σημαντική, δεν αποτελεί πάντα επαρκές κίνητρο για τη συμμετοχή στη μάθηση. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης που είναι επικεντρωμένη στον εκπαιδευόμενο, οι ατομικοί λογαριασμοί μάθησης θα ενσωματωθούν σε μια ολοκληρωμένη δέσμη άλλων μέτρων, όπως η καθοδήγηση στην κατάρτιση σχεδίων εκπαίδευσης και επαγγελματικής σταδιοδρομίας, τα οποία επίσης συνάδουν με τις ανάγκες των εργοδοτών. Η πρόσβαση σε πιστοποίηση για την προβολή της μάθησης θα

αποτελέσει ένα ακόμη βασικό στοιχείο της συγκεκριμένης προσέγγισης, το οποίο θα συμπληρωθεί και με άλλες μορφές στήριξης, με στόχο την ενθάρρυνση της συμμετοχής στη μάθηση, όπως η παροχή βοήθειας στις οικογενειακές υποχρεώσεις. Η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ αρχικής και συνεχιζόμενης ΕΕΚ, με πρόσβαση σε διάφορες μορφές μάθησης ανάλογα με τις ανάγκες και όχι με την ηλικία θα αποτελέσει επίσης μέρος μιας μαθητοκεντρικής προσέγγισης (*).

Η συμμετοχή θα πρέπει επίσης να συνδέεται με κάποια «ανταμοιβή». Δεν είναι όλες οι ανταμοιβές οικονομικές: υπάρχουν διάφορες μορφές «αναγνώρισης» για τη συμμετοχή στη μάθηση, οι οποίες μπορούν να προσφέρουν ικανοποίηση και κίνητρο.

Μια προσέγγιση που επικεντρώνεται στον εκπαιδευόμενο είναι μια συνεργασία όπου ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται στο επίκεντρο και η ευθύνη της μάθησης και τα οφέλη της επιμερίζονται. Η βασική αρχή της μάθησης δεν είναι η αντίδραση σε μια νέα ανάγκη δεξιοτήτων που προκύπτει, αλλά μια συνεχής διαδικασία που στηρίζει την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και η οποία ενθαρρύνει την πρόβλεψη και την καινοτομία. Ανταποκρίνεται στις μαθησιακές ανάγκες των ατόμων βάσει των ιδιαίτερων περιστάσεών τους και τα βοηθά να διαχειριστούν τις εκάστοτε μεταβολές της αγοράς εργασίας που τα αφορούν.

(*) [The importance of being vocational: challenges and opportunities for VET in the next decade, Cedefop και ETF, 2020](#)

